

1. ए interj. gaṇa चादि zu P. 1, 4, 57. der Erinnerung; der Anrede (ए विश्वं समन्त्रिणां दत्ता ved. P. 1, 2, 34, Sch.); des Anrufs H. an. 7, 5. 6. Mēd. avj. 8; des Ungehaltenseins; des Mitleidens Mēd.

2. ए m. (nom. एस् ein N. Viṣṇu's Ekākṣharak. im ÇKDr.

एक Up. 3, 43. gaṇa सर्वादि zu P. 1, 1, 27. Vop. 3, 9 (Pronominaldeclination). Kann mit seinem nom. compon. werden P. 2, 1, 49. erscheint im comp. und in Ableitungen nie im fem. 6, 3, 62. एकस्या क्षीरम् = एकक्षीरम्, एकस्या घ्रातम् = एकद्रव्यम् Sch. Ableitungen von comp. mit एक im ersten Gliede 5, 2, 118. 1) adj. num. f. घ्रातम् einer; einzig, alleinig, einmalig; ein und derselbe AK. 3, 2, 31. 4, 16. 130. H. 872. 873. 1457. an. 2, 2. Mēd. k. 17. एकं सत्तमकृष्णता चतुर्वपम् RV. 1, 110, 3. 161, 2. शतमेकं च मेघान् 117, 18. 8, 49, 9. VS. 27, 33. Çat. Br. 14, 4, 3, 1. Kātj. Çr. 4, 3, 8. 5, 2, 12. M. 2, 43. 3, 29. एकं सदिप्रा बहुधा वदति RV. 1, 164, 46. वेष्टिदेकौ युधये भूयसश्चित् 5, 30, 4. य एको वस्वो वरुणो न राजति 1, 143, 4. तत्संभूय भवत्येकमेव AV. 10, 8, 11. 18, 4, 11. मनुर्वैकः परिशिषिषे Çat. Br. 1, 8, 4, 6. 2, 5, 2, 1. 14, 4, 2, 22. तमेको ह्यस्य सर्वस्य विधानस्य — कार्यतत्त्वार्थवित् M. 1, 3, 86. 105. 2, 180. 4, 240. P. 1, 1, 21. R. 1, 1, 3. 6. Pāṇāt. I, 2. उपवासेन चैकेन (einmalig) Jāśr. 3, 319. एक एव R. 3, 28, 15. M. 1, 91. Hit. I, 59. पुण्यैककर्मन् bei dem die Tugend die einzige That ist, nur Tugend übend Hit. I, 80. धर्मैकस्त R. 2, 73, 19. Pāṇāt. 204, 1. Çāk. 114. Ragh. 1, 29. Kumāras. 5, 82. Kathās. 6, 159. 21, 148. Vid. 13. H. 839. auch adv. in comp. mit einem adj.: स्वर्गैकसंमुखी einzig nur gen Himmel blickend Kathās. 12, 171. मदिरारसैकसक्ता 14, 90. 17, 56. एकावुवाक्या भवत्येका याव्या eine und dieselbe Çat. Br. 5, 1, 2, 14. उभयैरेक उत्कर्ः Kātj. Çr. 5, 3, 17. M. 8, 204. P. 1, 2, 64. R. 2, 33, 17. Pāṇāt. IV, 10. Ragh. 1, 36. Manchmal in rednerischer Weise, wo nur ein scheinbarer Gegensatz gegen eine Mehrheit vorhanden ist: विश्वान्येकः प्रणवद्वचंसि मे RV. 1, 145, 3. य इदं दीर्घं प्रयतं सधस्यमेकौ विममे त्रिभिरित्पदेभिः 154, 3. subst. Einheit im comp. nach dem gezählten Gegenstande: कर्पादिकलीनक einer Hand und eines Fusses beraubt Jāśr. 2, 274. Bei Zehnern, von denen Eins abzuziehen ist, tritt एक im instr. oder acc. fem., im instr. oder abl. (P. 6, 3, 76) neutr. mit न nicht

davor: एकया न त्रिंशत् Çat. Br. 10, 4, 2, 18. 15. एका न त्रिंशत् 9, 2, 2, 47. 6, 2, 2, 37. एकानविंशतिर्धा 10, 4, 2, 18. एकानपञ्चाशन्नात्र Kātj. Çr. 24, 2, 38. 3, 36. एकेन न विंशतिः, एकानविंशति (compon.) oder एकात्रविंशति P. 6, 3, 76, Sch. Vop. 6, 36. In nicht-accentuirten Texten (z. B. Tait. Up. 3, 11. एकानविंशतिः) muss es dahingestellt bleiben, ob एकात्र in एका न oder in एकात् + न zu zerlegen sei. Ueber eine noch andere Bezeichnungsweise s. u. ऊन. — 2) einzig in seiner Art, vorzüglich AK. 3, 4, 16. H. an. 2, 2. Mēd. k. 17. अमोघं संदधे चास्मै धनुष्येकधनुर्धरः। ब्राह्ममन्त्रम् Ragh. 12, 97. Megh. 31. एको मन्त्री भवान्येन कृत्तुं मां न कृता मतिः Kathās. 5, 44. adv. in comp. mit einem adj.: एकदृश्य Kumāras. 7, 64. एकप्रव्य vorzüglich —, ganz ähnlich ad Megh. 86. — 3) einer unter zweien oder mehreren (vgl. एकात्, एकतम); in der Wiederholung (das erste verb. fin. kann im Veda den Ton erhalten nach P. 8, 1, 65) oder wechselnd mit अन्य, अथर्, इतर, द्वितीय der eine, — der andere, einer — ein anderer, = अन्य AK. 3, 2, 32. 4, 16. H. 1468. an. 2, 2. Mēd. k. 17. स देवतानामेको भवति Çat. Br. 3, 2, 2, 22. 8, 1, 4, 9. 11, 5, 2, 12. Kātj. Çr. 9, 13, 9. 13, 3, 5. 14, 3, 15. 26, 4, 3. Khānd. Up. 3, 6, 3. तस्मात्तु मिथुनादेकमागत्यानुपलक्षितः। जघान R. 1, 2, 13, 18. वसुनां वा भवानेको रुद्राणामथ वा भवान् MBh. 3, 17421. धर्मार्थकाममोक्षाणां यस्यैको ऽपि न विद्यते Hit. Pr. 25. N. 1, 18. 5, 14. तदेकमपि (irgend eines von diesen) हृषणं त्वपि न लक्ष्यते Hit. 25, 10. त्रीणि ज्ञाना परि भूषत्यस्य समुद्र एकं दिव्यैकमुष्णु RV. 1, 93, 3. गोमायुरैको अजमायुरैकः पृश्निरैको हरित एक एषाम् 7, 103, 6. 4, 161, 9. AV. 4, 37, 11. 5, 28, 6. चलत्येकेन पादेन तिष्ठत्येकेन बुद्धिमान् Hit. I, 97. एक — अन्य Çvetāçv. Up. 4, 5. Hit. I, 60. Megh. 76. Sāhjanak. 66. एक — अथर् R. 1, 39, 8. Amar. 16. Çukas. 39, 15. H. 1230. एक — द्वितीय Ragh. 12, 6. Kātj. beim gaṇa सर्वादि zu P. 1, 1, 27. एक — द्वितीय — तृतीय — चतुर्थ R. 2, 61, 24. एक — अन्य — एक — चतुर्थ M. 4, 9. एका प्रसूयते माता द्वितीया वाक्प्रसूयते als erste — als zweite, zuerst — alsdann, sowohl — als auch Pāṇāt. IV, 6. एके einige, manche (adj. und subst.) Çat. Br. 1, 1, 4, 24. 2, 2, 10. 3, 2, 26. Brh. Âr. Up. 1, 3, 27. M. 9, 61. 11, 45. H. 619. एके — एके Einige — Andere AV. 8, 122, 2. Brh. Âr. Up. 5, 12. एके — अथर् P. 7, 2, 45, Sch. एके — अन्ये — तथान्ये M. 10, 70. एके — एके